

en saadan Ret; det følger deraf, at disse Mænd ikke ere betyngede, nedtrykte og adspredte af saa mange forskjellige Arter af Forretninger, som Underdommerne. Men, dersom det nu er givet, at man i Almindelighed maa indrømme, at Dverretterne give en større Betryggelse for Sagernes retfærdige Behandling end Underretterne, saa troer jeg, at man ogsaa maa indrømme Borgerne Ret til at faae deres Sager indankede for disse Retter, som give en større Betryggelse for Sagernes bedre Behandling. Jeg troer, at man kommer i Modsigelse med sig selv, naar man indrømmer, at Dverretterne ere bedre organiserede og give en større Betryggelse, og saa nægter Borgerne Ret til at faae deres Sager behandlede der. Hvad angaaer det Spørgsmaal, som atter er opkastet her i Thinget, om der er Mistillid til Underdommerne her i Landet, saa kunne vi ikke undlade at gaae ind derpaa. Jeg vil ganske henholde mig til den høitærede Justitsminister, som har opfattet dette Spørgsmaal paa den rigtige Maade, idet han har meent, at man var nødsaget til at tage Hensyn til Menneskets almindelige Svaghed, den Svaghed og Skrøbelighed, som findes hos alle Mennesker. Denne Skrøbelighed maa enhver Samfundsklasse finde sig i at bære sin Part af, og, naar vi altsaa nu have Mistillid til Underdommerne, saa er det ikke, fordi vi have mere Mistillid til dem end til andre Mennesker, men fordi man i Almindelighed, saaledes som Menneskeslægten nu engang er, maa nære Mistillid ogsaa til dem. Da vi forleden Dag, mine Herrer! talte om, at Lehnshofholderne skulde have Ret til at afhænde Bøndergodset, da hørte vi jo Mistillid yttret fra alle Kanter her i Salen. Man var bange for, at disse Landets første Mænd skulde tilvende sig selv Fordeel paa de Successionsberettigedes Befordring. Men jeg spørger nu: naar man saaledes indrømmer dette om een Klasse af vore Medborgere, og saa vil fremhæve en anden Klasse som den, der ikke laborerer af den almindelige Svaghed, der behæfter Mennesket, kommer man saa ikke i den allernydligste Modsigelse med sig selv i den Henseende? Jeg troer, vi skulle tage Menneskene, som de ere; de ere hverken udelukkende gode eller ude-

lukkende onde, men en Blanding af begge Dele. Naar jeg træder op som Privatmand ligeoverfor mine Medmennesker, kan jeg gjerne troe, at de ere gode og alene gode; thi det er da kun mig, der kommer til at lide, dersom de bedrage mig. Men, naar jeg skal bestemme, hvad der skal være gjældende for mine Medborgere, da troer jeg, mine Medborgere ere bedre tjenle med, at jeg troer ilde om mine Medmennesker, end at jeg troer for godt; thi et gammelt Ordssprog siger, at den Forstgtiges Moder pleier ikke at græde. Der er yttret her i Salen, idet en æret Landstingsmand fremførte et Factum fra den By, hvor han boer, at man ikke kan give Love for de enkelte Tilfælde. Jeg troer ikke, det er saa ganske rigtigt. Ja, dersom man vilde gaae ind paa den Anskuelse, at eengang er ingen Gang, saa var det rigtigt; men det kan jeg ikke gaae ind paa; thi jeg siger, Gengang det er mange Gange; thi denne Gengang giver mangengang Anledning til mange Gange, og det, der kan skee eengang, forudsættes jo ogsaa at kunne skee mange Gange. Desuden troer jeg, forsaavidt jeg kjender til Lovgivningen, at der er flere Love, hvor man netop tager Hensyn til de enkelte Tilfælde. Jeg vil tillade mig at anføre Gistloven. Der er nu saa mange Maader, hvorpaa Menneskene aflive sig selv og aflive Andre, og nu har man dog givet en Bestemmelse, hvorved man vil forhindre dem fra at aflive sig selv eller andre paa en bestemt Maade, og dog kan denne Lov ikke forhindre Aflivelser i det Hele. Saa stor Omhu viser man, hvor det angaaer Menneskenes Legeme, men der er noget Andet, mine Herrer! som er meer end Legemet, og det er de høiere aandelige Goder, det er Menneskenes Ære; den skal man ogsaa værne om og, om det endog kun er et enkelt Tilfælde — jeg er overbevist om, at der gives mange aldeles lige Tilfælde med det, som den ærede Rigsdagsmand anførte — saa skal man ogsaa vise Omhyggelighed for sin Næstes Ære. Ja, vi skulle ønske, at denne Æresfølelse gjenestrømmer alle Borgernes Bryst, vi skulle ønske, at et Folk maa boe paa Danmarks Sletter, hvis Bryst er levende gjenestrængt af en saadan Æresfølelse, thi kun et saadant Folk, i hvis Bryst Æren boer, kan være dygtigt til alle gode Gjernin-